

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Szombati Zsuzsanna ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Farkas Gábor jogtanácsos által képviselt Egészségbiztosítási Pénztár **alperes** ellen **finanszírozási szerződésből eredő elszámolás** iránt a Baranya Megyei Bíróság előtt 8.P.20.357/2010. szám alatt indított és a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.299/2010/6. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.299/2010/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 32.000 (Harminckettőezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

2003. július 5-én az alperes jogelődje mint finanszírozó és a felperes mint szolgáltató fogorvosi alapellátás szolgáltatásával kapcsolatban határozatlan időre szóló finanszírozási szerződést kötöttek egymással.

Az alperes 2009. április 6-a és 2009. június 3-a között a 2007-es pénzügyi év tekintetében az alperesnél ellenőrzést végzett, az ellenőrzés megállapításait pedig a 2009. június 3-i keltezésű jegyzőkönyv tartalmazta. A jegyzőkönyv szerint bár a finanszírozás keretében kapott bevételeket a finanszírozott tevékenységen kívül egyéb tevékenységet is folytató felperes elkülönítetten tartotta nyilván főkönyvi könyvelésén belül, kiadásait sem főkönyvi könyvelésében, sem analitikus nyilvántartásában nem különítette el, a kiadások megbontására csak az ellenőrzés keretében - a számlák tételes elkülönítésével, és tételesen el nem különíthető számlák arányosítás útján történő megosztásával - a felperes bevonása mellett került sor. A pénzeszközök elkülönítése alapján azt állapította meg az alperes, hogy a felperes az Egészségbiztosítási Alapból (a továbbiakban: E. Alap) kapott bevételeiből 968.406 Ft-ot „egyéb” tevékenységének finanszírozásához használt fel, ezért 968.406 Ft tőke, valamint ennek 2007. december 3-tól járó kamatai tekintetében a felperesnek megtérítési kötelezettsége áll fenn. Az

alperes az ellenőrzést 2009. augusztus 24-én lezárta és a felperes fizetési kötelezettségének összegét - a 2009. augusztus 24-ig számolt 298.136 Ft kamattal együtt - összesen 1.266.542 Ft-ban határozta meg.

A felperes 2009. december 7-én benyújtott keresetében kérte annak megállapítását, hogy nem áll fenn az alperes felé 1,266.542 Ft összegű tartozása, továbbá kérte, hogy a bíróság az alperest kötelezze a jogalap nélkül igénybe vett finanszírozás címén általa levont összegek és azok kamatai megfizetésére a felperes javára.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú ítélet szerint nincs jelentősége annak, hogy a finanszírozás keretében folyósított összeg átutalására mikor került sor a felperes részére, mert az 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 35. § /1/ és /2/ bekezdése szerint a felperes a finanszírozás keretében folyósított összeget - bármikor is került sor annak átutalására - csak a finanszírozási szerződésben foglalt feladatokra használhatta fel. Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek nyilvánvalóan merültek fel olyan költségei, melyek részben a finanszírozott tevékenységhez, részben az ahhoz hasonló, de nem finanszírozott egyéb tevékenységekhez kapcsolódtak és a felperes számára az lenne az előnyös, ha e költségek teljes egészében a finanszírozott tevékenységek után kapott bevételekre lennének elszámolva, az alperes érdekét viszont az ún. egyéb bevételek terhére való elszámolás szolgálná. Egyik megoldásnak sincs azonban jogszabályi alapja és figyelemmel arra, hogy e költségek nem külön-külön, hanem „az összes tevékenység folytatása miatt egységesen” merültek fel, megosztásukra nincs jobb módszer az alperes által alkalmazott arányosításnál, ezt tehát alaptalanul kifogásolta a felperes.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A jogerős ítélet szerint a felperes az Ebtv. 35. § /1/ bekezdésében és a szerződésben írt kötelezettségét mulasztotta el akkor, amikor a finanszírozás keretében kapott összegeket a kiadási oldalon nem különítette el más pénzeszközöktől és ebből következően a felperest terhelte az ellenőrzés során annak bizonyítása, hogy az alperes által folyósított összegeket a finanszírozási szerződésben meghatározott feladatok teljesítésére használta fel. A felperes azonban bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, így nem kifogásolható, hogy az alperes a bevételek és a költségek arányosításával határozta meg a kiadások azon hányadát, melyet a felperes nem a finanszírozott tevékenységével kapcsolatban használt fel. Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy a felperes egyébként sem tett eleget az ellenőrzés során a Ptk. 4. § /1/ bekezdése által

előírt együttműködési kötelezettségének.

A jogerős ítélet szerint az Ebtv. 35. §-ának /6/ bekezdése az egészségügyi szolgáltató megtérítési kötelezettségét írja elő olyan E. Alapból kapott összegek tekintetében, melyet a szolgáltató nem a finanszírozási szerződésben meghatározott feladatokra használt fel, ezt a megtérítési kötelezettséget pedig a szerződés szerint úgy is érvényesítheti az alperes, hogy levonja a felperest megillető esedékes finanszírozási összegből (szerződés 7.5., 7.7.).

A másodfokú bíróság szerint a felperes alaptalan eljárási kifogást terjesztett elő arra hivatkozással, hogy a bíróság a 2010. március 22-én kelt idéző végzést csak 2010. május 10-én kézbesítette a felperes jogi képviselője részére, és emiatt maradt a felperes képviselet nélkül az elsőfokú eljárás során megtartott utolsó tárgyaláson. A Pp. ugyanis nem írja elő a felperes tekintetében tárgyalási időköz megtartását, egyébként is elvárható lett volna a felperestől, hogy akadályoztatása esetén helyettesítésről gondoskodik.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének helytadó új határozat meghozatalát, másodlagosan a Baranya Megyei Bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Felülvizsgálati kérelmét az alábbiakkal indokolta:

Az elsőfokú bíróság azzal, hogy a 2010. május 14-i tárgyalásra szóló idézést csak 2010. május 10-én kézbesítette a felperes jogi képviselője számára, elzárta a felperest a tárgyaláson való nyilatkozattétel, valamint az alperesi nyilatkozatokra való válaszadás lehetőségétől. Ezt alappal kifogásolta a felperes, mert bár a Pp. 125. § /2/ bekezdése valóban csak az alperes tekintetében határoz meg 15 napos tárgyalási időközt, nem vitatható, hogy a perbeli esetben sérült a szóbeliség és közvetlenség alapelve.

A jogerős ítélet az Ebtv. 34. § /1/ bekezdésében, 35. § /6/ bekezdésében, 36. § /1/, /3/, /9/ bekezdésében, valamint 37. § /1/ bekezdésében írtakat megsértve állapítja meg, hogy az E. Alapból származó összegek elkülönítésének elmulasztása jogalapot teremtett a finanszírozási összeg levonásához. A finanszírozási összegek visszakövetelésének joga csak az Ebtv. 37. § /1/ bekezdésében írt feltételek fennállása esetén nyílt volna meg, az alperes viszont az ott írt feltételek egyikének fennállását sem állapította meg az ellenőrzés során. Az Ebtv. 35. §-ának /6/ bekezdése pedig a perbeli esetben nem alkalmazható, mert „azt az esetet fedi le”, amikor a szolgáltató valamely el nem végzett tevékenységet kíván elszámolni az E. Alap terhére.

Az Ebtv. 34. § /1/ bekezdése, a 43/1999.(III.3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6. § /1/-/2/ bekezdése, továbbá a 9/1993.(IV.2.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) 12. mellékletében írtak szerint a felperest nem költségtérítés, hanem díjazás illeti meg és a felperesnek nincs tételes elszámolási kötelezettsége az E. Alapból felvett finanszírozási összeg

felhasználásával kapcsolatban. A díjazás mértéke független az elvégzett tevékenység tényleges költségeitől, nagyobb hányada a teljesítmény, azaz a ténylegesen elvégzett orvosi beavatkozások után jár, kisebb része pedig az ellátott lakosság számmal arányos fix összeg.

A perbeli szerződés 7.1. és 7.5. pontja sem biztosított levonási jogot az alperes számára, mert az ellenőrzés során az alperes nem állapította meg a felperes terhére jogalap nélküli finanszírozás elszámolását. A megtérítési kötelezettség egyébként sem azonos a levonási joggal. Az alperes szerződő félként járt el az ellenőrzések során, ezért a megtérítési kötelezettség elmulasztása esetén bírói úton kellett volna igényét érvényesítenie és csak a keresetének helyt adó jogerős ítélet alapján lett volna jogosult követelését beszámítani a felperes „esedékes követelésébe”.

Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, vizsgálhatta felül és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

Az egészségügyi szolgáltatónak minősülő felperes az alperessel kötött finanszírozási szerződés alapján az E. Alapból finanszírozott egészségügyi szolgáltatás nyújtására vállalkozott és az Ebtv. 35. §-ának /1/ és /2/ bekezdése alapján köteles volt a finanszírozás keretében kapott összeget más pénzeszközeitől elkülönítetten kezelni és azt csak a finanszírozási szerződésben foglalt feladatok ellátásához használhatta fel. Az Ebtv. 36. §-ának /1/ és /3/ bekezdése kimondta, hogy az egészségbiztosító ellenőrzi az egészségügyi szolgáltatás nyújtására kötött szerződés teljesítését, és ennek keretében egyebek mellett a finanszírozott egészségügyi szolgáltatások elszámolási rendjét, az elszámolások valódiságát, a folyósított pénzeszközök felhasználásának pénzügyi szabályszerűségét és elkülönítését is. A perbeli finanszírozási szerződés is hangsúlyozza, hogy az alperes jogosult és egyben köteles is a szerződésben foglalt egészségügyi szolgáltatások szerződés szerinti teljesítésének ellenőrzésére, és részletesen rendelkezik az ellenőrzés mikéntjéről.

Az Ebtv. 35. § /6/ bekezdése kimondja, hogy ha az egészségügyi szolgáltató az E. Alapból kapott összeget nem a finanszírozási szerződésben meghatározott egészségügyi szolgáltatásokra használja fel, akkor köteles a kapott összeget az E. Alap számára megtéríteni. A jogalap nélkül igénybe vett és egyben megtérítendő finanszírozás esetköreinek felsorolását az Ebtv. 37. § /1/ bekezdése tartalmazza és e felsorolás a) aa) pontjában a finanszírozási szerződésben nem szereplő ellátás elszámolása is szerepel. Az Ebtv. 37. §-ának /10/ bekezdése kimondja, hogy többek között mind a 35. § /6/ bekezdése szerinti követelés, mind a 37. §

/1/ bekezdése szerinti követelések összege után köteles a szolgáltató a jegybanki alapkamat kétszeresének megfizetésére is. A perbeli esetben az alperes által elkészített 2009. június 3-i jegyzőkönyv kifejezetten, egyértelműen és világosan tartalmazta, hogy a felperes megtérítési kötelezettsége azért áll fenn, mert nemcsak a finanszírozott tevékenységre használta fel az E. Alapból kapott bevételeket, és hivatkozott a jegyzőkönyv az Ebtv. 35. §-ának /6/ bekezdésére, valamint 37. §-ának /10/ bekezdésére is. Nem helytálló tehát a felülvizsgálati kérelemnek az az állítása, hogy az ellenőrzést végző alperes a megtérítési kötelezettség alapjául szolgáló tényállásra sem hivatkozott, hiszen a jegyzőkönyv egyértelműen - ugyan tételes megjelölés nélkül - az Ebtv. 37. § /1/ bekezdés a) aa) pontjában foglaltakra alapozta a felperes megtérítési kötelezettségét.

A Kúria megítélése szerint arra is alaptalanul hivatkozik a felülvizsgálati kérelem, hogy a felperes a finanszírozási összegek elszámolására nem volt köteles. A szerződés 6./ pontjában írtak szerint a felperes köteles volt a mellékszerződésben és azok mellékleteiben rögzített formában és az ott írt határidőre jelenteni a teljesített szolgáltatásokat, és köteles volt ezen adatszolgáltatáson kívül az alperes kérése alapján az egészségügyi ellátással összefüggő adatok esetenkénti megküldésére is. A felperes teljesítésének finanszírozására csak a megfelelő adatszolgáltatás esetén kerülhetett sor.

Ugyan a kiadások elkülönítésének elmulasztása és a megtérítési kötelezettség előírása között volt összefüggés, de utóbbi nem volt az előbbinek egyenes következménye. A finanszírozási összeg megtérítésére a felperes azért volt köteles, mert nem tudta igazolni, hogy a finanszírozási összeget a finanszírozási szerződésben megjelölt feladatok ellátásra használta volna fel, a rendelkezésre álló iratanyag alapján pedig nem lehetett megállapítani a szerződés szerinti felhasználást. A kiadások elkülönítése - melyet a felperes elmulasztott - annak igazolására szolgált volna, hogy a felperes - az Ebtv. 35. § /2/ bekezdésében és a finanszírozási szerződés 7.7. pontjában írtaknak megfelelően - az E. Alapból kapott összeget a finanszírozott egészségügyi szolgáltatások nyújtására használta fel.

Az nem vitatható, hogy a felperes mint fogászati alapellátás szolgáltatója egyrészt a lakosok számára és korcsoportonkénti megoszlására figyelemmel havi alapdíjas finanszírozásban részesül, emellett megilleti a nyújtott ellátásoknak az NM rendelet 12. számú melléklete szerinti teljesítménypontszáma, illetve a Korm. rendelet 6. § /2/ bekezdés c) pontjában írtak szerinti teljesítménydíj is. Ebből viszont nem következik az, hogy a finanszírozási összeg felhasználásának mikéntjétől függetlenül illetné meg díjazás, illetve, hogy megtérítést emiatt az alperes nem igényelhetne. A

felperes ugyanis a finanszírozási szerződésben meghatározott egészségügyi szolgáltatásokra volt köteles felhasználni a finanszírozási szerződés alapján folyósított összeget, az alperesnek - ahogy azt a perbeli szerződés 7.6. pontja is rögzítette - ellenőriznie kellett, hogy azt a felperes a szerződés szerinti egészségügyi szolgáltatások működési kiadásainak fedezésére fordította-e és amennyiben nem, követelhetette a megtérítést.

A megtérítési kötelezettség érvényesítésével, illetve a megtérítés módjával kapcsolatban mondja ki az Ebtv. 37. §-ának /2/ bekezdése, hogy a 35. § /6/ bekezdés szerinti, valamint a 37. § /1/ bekezdés szerinti megtérítési, illetve visszatérítési kötelezettség a jogalap nélkül igénybe vett finanszírozást követő 2 éven belül a finanszírozás elszámolása során is érvényesíthető. Ennek megfelelően mondja ki a perbeli szerződés 7.5. pontjának 2. bekezdése is, hogy az ellenőrzésről felvett jegyzőkönyv keltének napját megelőző 2 éven belül igénybe vett jogalap nélküli finanszírozást és - jogszabályban meghatározott esetekben annak kamatterhét - a finanszírozó jogosult a szolgáltató esedékes finanszírozási összegéből levonni. Iratellenesen állítja tehát a felülvizsgálati kérelem, hogy a levonásnak a szerződés alapján nem volt jogalapja.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eljárási szabálysértéssel kapcsolatban a Kúria hangsúlyozza, hogy a Pp. 125. § /2/ bekezdése - ahogy a 151. § /1/ bekezdése és 243. § /2/ bekezdése is - nem a keresetet benyújtó, vagy fellebbező fél, hanem az ezekkel szemben védekező fél, azaz jelen esetben az alperes érdekében tartalmaz a tárgyalási időközre vonatkozó szabályt. A Pp. 125. §-ának /2/ bekezdése kapcsán hangsúlyozni szükséges, hogy az eljárás során egyébként az alperes jogai sem sérültek, - melyre egyébként a felperes nem lenne jogosult hivatkozni - mivel az alperes a keresetlevelet 2009. december 16-án kézhez kapta, 2010. február 4-én érkeztetett beadványában részben a per áttételét kérte, részben érdemi ellenkérelmet terjesztett elő. A perbeli esetben mindkét fél ugyanazon a napon, 2010. május 10-én vette át a 2010. május 14-i tárgyalásra szóló idézést, mely tárgyalásnak a távollétében való megtartását kérte a felperes 2010. május 11-i beadványában. Nemcsak e tényekre figyelemmel sérelmezi a felperes alaptalanul az elsőfokú bíróság eljárását, hanem elsősorban azért, mert jogi képviselőjüknek a tárgyalásról való távolmaradása nem hatott ki az ügy érdemi eldöntésére. A tárgyaláson ugyanis az alperes képviselője azon kívül, hogy fenntartotta 2010. február 4-én előterjesztett ellenkérelmét, közölte, hogy nincs bizonyítási indítványa, egyéb nyilatkozatot nem tett. A felperes nem volt elzárva attól, hogy 2010. május 11-ei beadványában az ügy érdemét illetően is nyilatkozzon, hiszen az alperes érdemi ellenkérelmét 2010. február 19-én kézhez vette.

Mindezekre tekintettel a Kúria szerint eljárási szabálysértést nem követett el az elsőfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben részletezett okból. Ezért a Kúria a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján a rendelkező szerint döntött.

A felperes eredménytelenül nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ezért a Pp. 270. /1/ bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján köteles viselni saját felmerült perköltségét és köteles megfizetni az alperes oldalán felmerült, ÁFA-t nem tartalmazó felülvizsgálati perköltséget, melynek összegét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /5/ bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2012. január 10.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
Dr.Lőrincz Györgyné sk. előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk. bíró